

Aan de commissie voor Financiën
van de Eerste Kamer
T.a.v. mr. W.A.M.J. van Dooren, griffier

Datum : 26 november 2015
Betreft : Belastingplan 2016
Behandeld door : Ans de Rooij (adrooij@uniekbo.nl)

Geachte dames en heren,

Op 18 november is het Belastingplan 2016 door de Tweede Kamer aangenomen. In verband met de inbreng van uw vragen naar aanleiding van het Belastingplan 2016 willen Unie KBO, PCOB, NVOG en NOOM het volgende onder uw aandacht brengen.

Het kabinet heeft besloten om de 5 miljard lastenverlichting vooral bij werkenden terecht te laten komen. Ouderen en uitkeringsgerechtigden delen niet in de lastenverlichting. Wij vinden dat de lastenverlichting ook ten goede moet komen aan ouderen. De koopkracht van ouderen blijft voor het achtste jaar op rij achter. Sterker nog: uit onderzoek dat het Nibud in opdracht van ouderenorganisaties Unie KBO, PCOB, NVOG en NOOM uitvoerde, bleek zelfs dat sommige huishoudens maar liefst 9% gaan inleveren. Uit de begroting van SZW blijkt dat de koopkracht van 39% van de ouderen daalt. Ouderen (en uitkeringsgerechtigden) komen er het slechtst van af. Dit geldt in het bijzonder voor ouderen met extra zorgkosten.

Staatssecretaris Wiebes heeft in zijn vierde nota van wijziging bij het Belastingplan een kleine verbetering aangebracht in het voordeel van ouderen. De ouderenkorting wordt per 2017 verhoogd. Dat is mooi, maar deze maatregel draagt niet bij aan de koopkracht van ouderen in 2016. Bovendien is het bedrag van de verhoging slechts 54 euro terwijl in de oorspronkelijke voorstellen de ouderenkorting met 83 euro zou worden verlaagd. Helaas zijn in de Tweede Kamer de moties/amendementen die de koopkracht van ouderen zouden verbeteren, verworpen.

Uw Kamer heeft op 13 oktober een motie aangenomen waarin de regering wordt opgeroepen om gepensioneerden in gelijke mate én fiscaal rechtvaardig te laten delen in een structurele belastingverlaging.

De Unie KBO, PCOB, NVOG en NOOM zijn van mening dat de staatssecretaris tot nu toe geen gehoor heeft gegeven aan uw oproep. De kleine verhoging van de ouderenkorting voor ouderen met een relatief laag inkomen, voldoet naar onze mening niet aan een in gelijke mate delen in de structurele belastingverlaging. Wij roepen u op om de koopkracht van ouderen **echt** te repareren zodat ook zij delen in de lastenverlichting.

De ouderenorganisaties hebben vaker gewezen op de grote effecten van de stapeling van de maatregelen op de koopkracht van ouderen. Ook in het Belastingplan is een aantal maatregelen opgenomen die grote gevolgen hebben voor de koopkracht van ouderen. Hieronder gaan wij in op deze maatregelen.

Afbouw algemene heffingskorting

De steilere en volledige afbouw van de algemene heffingskorting heeft vooral gevolgen voor de koopkracht van ouderen met een middeninkomen. Zij profiteren niet van de verhoging van de ouderenkorting maar hebben wel het nadeel van de wijzigingen in de algemene heffingskorting.

Uit de koopkrachtplaatjes van het Nibud blijkt dat deze groep ouderen er tot 1,4 % in koopkracht op achteruit gaat. Ouderen met zorgkosten gaan er nog iets meer op achteruit.

Verhoging ouderenkorting

De ouderenkorting wordt in 2016 eenmalig verhoogd met 222 euro. Met de in het Belastingplan 2015 afgesproken verlaging per 1 januari 2016, bedraagt de feitelijke verhoging in 2016 slechts 145 euro. De verhoging van de ouderenkorting komt met name ten goede van ouderen met een AOW-pensioen en een klein aanvullend pensioen. De koopkracht van deze ouderen zal iets stijgen maar veel minder dan die van de groep werkenden met vergelijkbare inkomens. Ook hier zien we dat de koopkracht van ouderen met zorgkosten minder stijgt.

De hogere ouderenkorting kan echter niet volledig verzilverd worden door alleenstaanden met een AOW-uitkering.

Wij vinden dat een verhoging van de ouderenkorting noodzakelijk is als men het repareren van de koopkracht van ouderen serieus neemt.

Ouderentoeslag

Wat niet in dit Belastingplan is opgenomen maar wel per 1 januari 2016 ingaat, is de afschaffing van de ouderentoeslag.

Veel ouderen hebben geld opzij gezet voor (toekomstige) hoge zorgkosten. Door het afschaffen van de ouderentoeslag in 2016 moeten ouderen met een laag inkomen en een redelijk vermogen niet alleen meer belasting betalen maar komen zij ook niet meer in aanmerking voor de huurtoeslag en de zorgtoeslag.

Uit de berichtgeving van de Belastingdienst blijkt dat ongeveer 480.000 ouderen in 2015 minder belasting betalen door het hogere heffingvrije vermogen. Uit de koopkrachtberekeningen van het Nibud (tabel 1) blijkt dat een alleenstaande met alleen AOW er 0,8% op vooruit gaat. Wanneer deze alleenstaande een vermogen van 50.000 euro heeft, gaat hij er in 2016 niet 0,8% op vooruit maar 1,5 % op achteruit (een extra koopkrachtdaling van 2,3%).

De afschaffing van de ouderentoeslag heeft ook gevolgen voor het recht op zorgtoeslag en huurtoeslag. De berekeningen van het Nibud laten het volgende zien:

- Voor de huurtoeslag gelden vermogenscriteria. Bij een vermogen tussen de 20.000 en 35.000 euro vervalt de huurtoeslag door de afschaffing van de ouderentoeslag. Dit kan duizenden euro's schelen. Voor een alleenstaande met een aanvullend pensioen van 5.000 euro en een huur van 500 euro is de koopkrachtdaling 9 procent.
- In de vermogensvrijstelling voor de zorgtoeslag wordt ook rekening gehouden met de ouderentoeslag. Bij een vermogen tussen ongeveer 100.000 euro en 120.000 euro vervalt in 2016 de zorgtoeslag. Voor een alleenstaande met een aanvullend pensioen van 5.000 euro is de koopkrachtdaling 7 procent.

Wij pleiten er voor om de afschaffing van de ouderentoeslag ongedaan te maken voor huishoudens met een laag inkomen.

Herziening box 3

De vermogensrendementsheffing in box 3 wordt met ingang van 1 januari 2017 herzien. Hoewel dit in 2016 geen gevolgen heeft voor de koopkracht van ouderen, willen wij er toch het volgende over opmerken.

Wij zijn blij dat het kabinet heeft ingezien dat het huidige systeem met een vermogensrendementsheffing op basis van een forfaitair rendement van 4% aangepast moet worden. Het voorstel van het kabinet bestaat uit een verdeling van het vermogen van de belastingplichtige over drie schijven. Bij elke schijf wordt uitgegaan van een gemiddelde vermogensmix. Dit gaat gepaard met het voornemen om het heffingvrije vermogen te verhogen naar 25.000 euro. Onze voorkeur gaat uit naar het belastingen op basis van het werkelijk behaalde rendement maar wij begrijpen dat dit niet eenvoudig is.

Wij verwachten dat ouderen die een vermogen lager dan 50.000 euro hebben, in het algemeen hun vermogen niet hebben belegd. Veel ouderen hebben wat spaargeld opzij gezet voor eventuele toekomstige zorgkosten. De koopkracht van ouderen met zorgkosten is de laatste jaren het meest gedaald. Ouderen betalen in de nieuwe voorstellen nog steeds te veel belasting omdat het rendement op hun spaargeld veel lager is dan 2,9%. Wij vinden dat sparen voor de oude dag beloond moet worden.

Wij pleiten er daarom voor om het heffingvrije vermogen voor AOW-gerechtigden te verhogen naar 50.000 euro met ingang van 1 januari 2016 ervan uitgaande dat dit vermogen (bijna) geheel uit spaargeld bestaat.

Samenvattend

De Unie KBO, PCOB, NOOM en NVOG roepen u op om de regering te verzoeken alsnog uitvoering te geven aan de door u aangenomen motie van 13 oktober, en gepensioneerden **echt** in gelijke mate én fiscaal rechtvaardig te laten delen in een structurele belastingverlaging. Wij zien hiervoor de volgende mogelijkheden:

- een verdere verhoging van de ouderenkorting;
- het ongedaan maken van de afschaffing van de ouderentoeslag voor huishoudens met een laag inkomen;
- het verhogen van het heffingvrije vermogen voor AOW-gerechtigden naar 50.000 euro met ingang van 1 januari 2016.

Wij vertrouwen er op dat u het bovenstaande meeneemt bij het stellen van uw vragen over het Belastingplan 2016. Wij zijn altijd bereid om onze brief nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

UNIE KBO

Manon Vanderkaa
Directeur

PCOB

Els Hekstra
Directeur

NOOM

Bouchaib Saadane
Voorzitter

NVOG

Jaap van der Spek
Voorzitter

Bijlage: Nibud, Koopkrachtverandering van ouderen 2015-2016, 14 september 2015

cc. de heer E. Wiebes, staatssecretaris Financiën

Unie KBO	PCOB	NOOM	NVOG
Postbus 325	Postbus 1238	Postbus 2069	Postbus 2069
5201 AH 's-Hertogenbosch	8001 BE Zwolle	3500GB Utrecht	3500 GB Utrecht
uniekbob@uniekbob.nl	info@pcob.nl	may@netwerknoom.nl	nvog@gepensioneerden.nl